

Nová zpráva z konce světa

09. 4. 2014

Ještě nedávno šla zemská hranice prostředkem kostelní sakristie. Dnes je toto místo na Jesenicku ze tří stran obeháno Polskem jako poloostrov mořem. Historie Bílé Vody a současnost jejich obyvatel pocházejících ze všech koutů Evropy je v dokumentu *Nová zpráva z konce světa* zachycena očima dokumentaristy Marka Dušáka. Na filmu s ním spolupracovali scenárista a zároveň starosta Bílé Vody Miroslav Kocián a dramaturg Vladimír Štvrtňa. Uvedeme na ČT2 v neděli 20. dubna v 16:10 hodin.

Spisovatel Jaroslav Rudiš, spoluautor komiksové trilogie Alois Nebel, o svém vztahu k Jesenicku říká: „Mám to tady moc rád a táhne mě to sem, i když je to odevšad strašně daleko. Jak jsem zvyklý pobývat v Berlíně a v Praze a být součástí velkoměstského dění, tak naopak tady vyhledávám samotu a možnost toulat se v lesích. Když jsme s Jaromírem 99 pracovali na A. Nebelovi, bavilo nás studovat minulost toho kraje a vkládat ji do fiktivního příběhu hlavního hrdiny jako jakousi kroniku. Během práce na knize a později na filmu jsem si k tomuto místu vytvořil mnohem hlubší vztah, než jsem na začátku předpokládal.“

Tato odlehlá výspa poblíž polských hranic zažívala už od poloviny 18. století dlouhé období zásadních zvratů. Střídal se vlivy rakouské, polské, německé a po odsunu většinového obyvatelstva po 2. světové válce sem přišli Češi a Slováci, ale také noví obyvatelé migrující z různých koutů Evropy. Mezi „cizince“, kteří se tady také pokoušeli nalézat nový smysl života nebo alespoň klidné ústraní, patřili později také lidé tělesně a duševně handicapovaní nebo lidé bojující s různými závislostmi.

Kulturní a duchovní atmosféru Bílé Vody určovala už od druhé dekády 18. století piaristická kolej. Války o dědictví Rakouské následně rozdělily území a podřídily Slezsko polskému vlivu. Dalším mezníkem bylo odtržení Sudet a po skončení 2. světové války pak vyhnání německého obyvatelstva. Po válce byly hranice opět vytýčeny jinak a po první vlně osidlování pohraničí přišla v 50. letech integrace řádových sester ze zrušených klášterů a řádů do církevních objektů v Bílé Vodě a jejím okolí. Do nich byly umístěny léčebny, v nichž se řeholnice staraly o postižené chovance. Po roce 1989 se řádové sestry vracely zpět do obnovených působišť všude v republice a situace v péči o handicapované se výrazně proměnila.

V této enklávě bylo vždy přednostním zadáním zajištění obživy pro obyvatele. Ať už byla správa věcí veřejných v jakýchkoli rukou, vždy bylo potřeba podpořit řemeslné a výrobní obory a k nim náležící profese. I tato struktura se po roce 1989 rozpadla a největším problémem je nezaměstnanost. Obec má momentálně tři stovky obyvatel, přičemž ještě v roce 1900 jich bylo čtyřikrát víc.

Málokdo z dnešních občanů se zde narodil, pracovní příležitosti nejsou skoro žádné. S tím také souvisí už jednou zmiňovaný úbytek obyvatelstva. Přesto se díky tvrdohlavosti několika lidí podařilo nedávno otevřít muzeum Izolace, Internace a Integrace. Tři slova v názvu symbolizují nedávnou historii i nelehké životy svérázných lidí, kteří se z různých důvodů ocitli právě zde.

Vedle starosty Miroslava Kociána, se k současné situaci „na konci světa“ vyjadřují farář Józef Florek, nadšená ochotnice Ludmila Jahodová, bagrista a utečenec z Rumunska Danut Luchian, spoluautoři oceňovaného Aloise Nebela Jaroslav Rudiš a Jaromír 99, kamnář Otakar Blahník, lesník Gunter Nietzsche, překladatel Zbigniew Romankiewicz, podnikatel František Vrána, velitel hasičů Roman Michálka a další. Už podle skladby jejich profesí a pravopisu jmen je možné odpozorovat složení obyvatel a jejich oborové a zájmové zaměření. Jakkoliv jim a jejich spoluobčanům v krajském městě Olomouci říkají posměšně severní horské kmeny, ozývá se právě ze středu této sestavy na adresu momentální situace: „Tohle není konec světa, to je naopak jeho začátek!“

Jolanda Pilařová, tisková mluvčí TS Ostrava